

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ **СПЕЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА**

підготовки бакалавра

Луцьк–2023

Силабус вибіркового освітнього компонента «Попередження емоційного вигорання спеціального педагога» підготовки бакалавра

Розробник: Стасюк Людмила Павлівна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: Ірина БРУШНЕВСЬКА

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 2 від 12 вересня 2023 р.

Силабус вибіркового освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29.08. 2025 р.

Завідувач кафедри: _____

Ірина КУЗАВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта / Педагогіка <u>Спеціальність</u> 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) <u>Освітньо-професійна програма</u> Корекційна психопедагогіка та логопедія <u>Освітній рівень</u> : перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин 150 кредитів 5		Рік навчання 3
		Семестр 5
		Лекції - 10 Практичні - 20
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – 110год.
		Консультації –10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

ППП Стасюк Людмила Павлівна
 Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
 Контактна інформація: +380996260162,
stasuk.ludmila@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента (далі – ВОК) «Попередження емоційного вигорання спеціального педагога» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Силабус ВОК є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти, укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу ВОК; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Вивчення освітнього компонента «Попередження емоційного вигорання спеціального педагога» передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, світових тенденцій та національного досвіду України, де передбачено різні форми організації освіти і соціалізації дітей.

Реформа освіти висуває нові вимоги до спеціальних педагогів, які мають володіти глибокими науковими теоретичними знаннями, методичними вміннями й навичками,

креативним мисленням, стійким емоційним станом. Передбачено основні напрямки профілактичної роботи зі спеціальним педагогом: робота з адаптації спеціального педагога до умов професійної діяльності в умовах даної конкретної організації; створення спеціальних програм для роботи з педагогами; створення умов, які сприяють попередженню дезадаптації при зміні місця роботи, посади, професії; проведення різних заходів зі створення сприятливого психологічного клімату в закладі; здійснення заходів щодо попередження та зняття перевантаження педагогів у закладах освіти. ОК є професійно-орієнтованим у системі педагогічної підготовки.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою викладання освітнього компонента «Попередження емоційного вигорання спеціального педагога» є формування у здобувачів освіти системи знань, умінь та навичок необхідних для ефективного виконання функціональних обов'язків спеціального педагога; особистісно-професійний розвиток, що пов'язаний з профілактикою «емоційного вигорання», формування досвіду пошуку, добору та адаптації шляхів та методів для здійснення діагностики, профілактичних заходів та визначення напрямів подолання симптомів професійного та емоційного вигорання, творчого використання технологій в сучасних закладах освіти.

Завдання вивчення освітнього компонента:

- формування моральних цінностей та відповідних фахових та особистісних якостей майбутнього дефектолога;

- ознайомлення з основами психічної саморегуляції професіонала як умови профілактики професійного вигорання.

- оволодіння теоретичними знаннями про основні підходи до вивчення емоційного вигорання в діяльності фахівців спеціальної освіти, причини виникнення, основні симптоми та форми прояву, його вплив на поведінку, професійну діяльність й психічне здоров'я педагогів;

- формування умінь для виявлення основних проявів синдрому «емоційного вигорання» у фахівців спеціальної освіти.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольної-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації);

2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю Бали
Тема 1. Вигорання як педагогічна проблема: поняття, симптоми та детермінанти виникнення. Види вигорання (емоційне, професійне).	30	2	4	22	2	ДС, РМГ, УО, ІРС / (макс. кі-сть балів за практ. заняття – 10) / 20
Тема 2. Поняття про професійний стрес. Стрес, стресори, стрес-синдром.	30	2	4	22	2	ДБ, РМГ, УО, ІРС / 20
Тема 3. Організація та діагностичний інструментарій дослідження емоційного вигорання педагогів спеціальної освіти.	30	2	4	22	2	ДС, РМГ, УО, ІРС / 20
Тема 4. Система заходів корекції попередження емоційного вигорання педагогів. Основні вимоги до професійної діяльності сучасного педагога у нормативно-правових актах.	30	2	4	22	2	ДС, РМГ, УО, ІРС / 20
Тема 5. Роль аутодіагностики та саморозвитку педагога в подоланні емоційного вигорання.	30	2	4	22	2	ДБ, РМГ, ІРС, УО / 20
Всього годин/балів	150	10	20	110	10	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} Форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

№	Теми	Кількість годин
1.	1. Окресліть прийнятні та неприйнятні сторони педагогічної професії для вас. 2. Складіть схему «Причини та чинники професійного вигорання». 3. Скласти 5 тестових завдань з теми різного рівня складності.	22
2.	1. Занотуйте у зошитах шляхи уникнення та подолання стресових ситуацій в роботі. 2. Розробіть рекомендації для спеціального педагога під рубрикою: «Вчитися володіти собою». 3. Скласти 5 тестових завдань з теми різного рівня складності.	22
3.	1. Підберіть з психолого-педагогічної літератури 2-3 тести на	22

	виявлення сформованості професійно-особистісних якостей. Протестуйте себе. 2. Ознайомтесь із методами психодіагностики особистості спеціального педагога. 3. Скласти 5 тестових завдань з теми різного рівня складності.	
4.	1. Проаналізуйте основні вимоги до професійної діяльності сучасного педагога у нормативно-правових актах. 2. Підготувати цикл тренінгових занять для профілактики емоційного вигорання. 3. Скласти 5 тестових завдань з теми різного рівня складності.	22
5.	1. Скласти алгоритм психолого-педагогічного супроводу професійної діяльності спеціального педагога. 2. Підготувати вправи спрямовані на формування професійних якостей: комунікативні здібності, рефлексію, здатність до емпатії. 3. Скласти 5 тестових завдань з теми різного рівня складності.	22

Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Попередження емоційного вигорання спеціального педагога» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) в діапазоні від **0 до 100 балів**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання ІНДЗ тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення (максимальна кількість балів за одне практичне заняття - 12), відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час виконання студентом контрольної роботи, підсумкового контролю.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «[Кодексу академічної доброчесності](https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/) Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>).

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення ([https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025_polozhennya_pro_dual_nu_osvitu .pdf](https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025_polozhennya_pro_dual_nu_osvitu.pdf)). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчання здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)).

Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за

якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ВОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ВОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ВОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки:

https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ВОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Електронна адреса викладача для таких пропозицій: stasuk.ludmila@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблиця 4

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Правильність отриманих відповідей/бали	Повнота та логічність відповіді/бали	Наявність висновків та ілюстративних прикладів/бали	Презентація (тощо) /бали
--	--	--------------------------------------	---	--------------------------

Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/загальна кількість балів	Відмінно/ 9-10 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє оригінальність підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач / вирішення проблем) тощо	3	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	3*/1**	презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності	1**
	Дуже добре/ 7-8 балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані висновки	2*/1**	презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності. Дотримано вимог академічної доброчесності	1**
	Добре/ 5-6 балів	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/1**	презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності	1**

			вистачає достатньої глибини та аргументації					
Задовільно/ 3-4 бала	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання наукової термінології, дотримується академічної доброчесності	1	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	1	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	1*/ 0,5* *	<i>презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесност і</i>	0,5**
Достатньо/ 2 бала	під час відповіді припускається фактичних помилки. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилки і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	1	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації	0,5	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	0,25 */ 0,25 **	<i>презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів</i>	0,25 **
Незадовільно/ 1-0 бала	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної доброчесності	0,25	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5* / 0,25 **	<i>презентація відсутня а бо порушено вимоги академічної доброчесност і</i>	0,25 **

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

***Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є залік***

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Питання до заліку

1. Історія досліджень професійного та емоційного вигорання.
2. Поняття професійного та емоційного вигорання.
3. Основні форми прояву емоційного стресу.
4. Характеристика симптомів та етапів емоційного вигорання.
5. Психічне здоров'я. Характеристика, що визначають психічно здорову особистість.
6. Вплив емоційної компетентності на формування загальної стресостійкості організму.
7. Детермінанти професійного вигорання: соціально-економічні, соціально-психологічні, індивідуально-психологічні, соціально-демографічні, професійні.
8. Емоційна виснаженість як критерій емоційного вигорання.
9. Рівні професійних деформацій особистості: загально-професійні, спеціально-професійні, професійно-типологічні.
10. Поняття про професійний стрес. Стрес, стресори, стрес-синдром.
11. Поняття супроводу професійної діяльності у сучасній науці.
12. Діагностичні симптоми: психофізичні, соціально-психологічні, поведінкові.
13. Запобіжний напрямок профілактики емоційного стресу.
14. Методи опосередкованого впливу на психічні стани.
15. Соціально-демографічні та гендерні аспекти синдрому «професійного вигорання».
16. Регулятивно-корекційний напрямок профілактики емоційного стресу.
17. Діагностика психічних станів за допомогою проєктивних тестів.
18. Експертиза професійної діяльності спеціального педагога: завдання і значення.
19. Індивідуальна технологія профілактики й подолання синдрому «емоційного вигорання».
20. Групова технологія профілактики й подолання синдрому «емоційного вигорання».
21. Самооцінка емоційних станів.
22. Вплив гендерних чинників на розвиток синдрому «емоційного вигорання».
23. Психологічне консультування в умовах розвитку професійно обумовлених деструкцій.
24. Психологічні чинники, що впливають на розвиток професійної кар'єри.
25. Гендерні характеристики працівників та їх взаємозв'язок із професійним стресом та синдромом «професійного вигорання».

26. Методика диференційної діагностики депресивних станів В. Зунга
27. Психологічні особливості синдрому «професійного вигорання».
28. Методи гармонізації психофізичного стану людини.

9. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основа:

1. Бойко В. В. Синдром емоційного вигорання: методи діагностики і профілактики. Київ : Основи, 2021.
2. Дьоміна Г. А., Мельничук О. Б. Психологічні особливості професійного вигорання психологів-психосоматологів. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. 2021. № 4. С. 28–34. DOI: 10.32838/2709-3093/2021.4/05.
3. Зайчикова, Т. Чинники прояву та передумови формування синдрому «професійного вигорання» у вчителів / Т. Зайчикова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 12 : Психологічні науки : зб. наук. праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. - Вип. 11 (56). - С. 57-66. - DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2020.11\(56\).05](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2020.11(56).05)
4. Кузьмін В., Кузьміна М., Закревська А. Технології подолання емоційного вигорання соціальних працівників. Актуальні проблеми екстремальної та кризової психології : зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 21 лют. 2022 р. Дніпро, 2022. С. 47–51. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/9538/5>
5. Матвієнко О., Пересадін М., Андросов Є. Культура здоров'я та синдром психоемоційного «вигорання»: стратегія і тактика подолання. URL: <http://www.personal.in.ua/>
6. Машак, С. О., & Олійник, А. І. (2024). ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ ІТ-СФЕРИ. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія*, (2), 22-25. <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2024.2.4>
7. Мелоян А.Е., Погрібна А.О. Психологічні особливості емоційного вигорання як синдрому професійного стресу вчителів шкіл-інтернатів для дітей з вадами інтелекту. *Габітус*. 2023. № 47. С.67-72. DOI: 10.32782/2663- 5208.2023.47.11.
8. Національна психологічна асоціація України. Професійне вигорання педагогів в умовах воєнного часу: аналітичний звіт. Київ, 2023.
9. Павелків Р. Синдром емоційного вигорання викладачів закладів вищої освіти в умовах військової агресії росії проти України. *Психологія: реальність і перспективи*. 2023. Вип. 20. С. 144–153. DOI: 10.35619/ prap_rv.v1i20.334
10. Пахомов І. В. Профілактика професійного вигорання педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Біла Церква : БІНПО, 2024. 126 с. URL: <https://binpo.com.ua/wpcontent/uploads/2024/01/ Посібник-ПЕВ-Паломов.pdf>
11. Радченко, М. ., & Прожога, І. . (2025). ПРОФІЛАКТИКА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧІВ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*, (1(54), 162–166. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2024.54.162-166>
12. Рибалка В. В. Психологія розвитку особистісної готовності педагогів до професійної діяльності: методичні рекомендації. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2023. 160 с.
13. Сидоренко В. В. Селф-коучинг (самонаставництво) як технологія професійного розвитку педагога Нової української школи: спецкурс. Київ : ДУ «НМЦ «Агроосвіта», 2020. 94 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/720149/1/ спецкурс селф-коучинг.pdf>
14. Стасюк Л. Вигорання науково-педагогічних працівників: гендерний аспект. Сучасні теоретичні й прикладні контексти спеціальної та інклюзивної освіти: Збірник тез доповідей учасників III Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-26 травня 2023 року). Луцьк. 2023. С.335-339.

15. Торба Н. Г. Психологічні аспекти творчого підходу в роботі педагога сучасної професійної школи. Біла Церква : БІНПО, 2020. 120 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/725422/1/2ТОРБА_НГ_ПОсібник_2021.pdf
16. Шапошникова І. Освітні втрати в умовах кризи: причини, наслідки та шляхи подолання. Психологія в освіті. 2022. № 4. С. 67–74
17. Яновська, Т. (2025). ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД МЕХАНІЗМІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ ОСОБИСТОСТІ. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія*, (1), 112-115. <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2025.1.20>
18. Irshad M., Ahmad F., Danish S. H. Psychosocial working conditions and Burnout among Healthcare Professionals in a Tertiary Care Hospital in Karachi, Pakistan. *International Journal of Endorsing Health Science Research (IJEHSR)*. 2022. Vol. 11, no. 1. P. 08–16. DOI: 10.29052/ijehsr.v11.i1.2023.08-16.
19. Maslach C., Leiter M. P. Understanding Burnout. *The Handbook of Stress and Health*. Chichester, UK, 2017. P. 36–56. DOI: 10.1002/9781118993811.ch3.
20. Susila I. M. D. P., Laksmi I. A. A. Prevalence and Associated Factors of Burnout Risk among Emergency Nurses during COVID-19 Pandemic. *Babali Nursing Research*. 2022. Vol. 3, no. 1. P. 7–14. DOI: 10.37363/bnr.2022.3169.

Додаткова :

1. Гриньова М.В. Саморегуляція. Навчально-методичний посібник. Полтава : АСМІ. 2008. 268 с.
2. Грицук О.В. Психологічні аспекти динаміки емоційного вигорання у вчителів / О.В. Грицук. *Психологія у суспільстві, що трансформується*. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. С. 105-110.
3. Гера Т.І. Тренінгова методика проведення лабораторних, семінарських і практичних робіт із загальної психології як засіб психологічного супроводу майбутніх педагогів: монографія. Дрогобич, 2015. 243 с.
4. Жогно Ю. П. Психологічні особливості емоційного вигорання педагогів : дис.канд. психол. наук : 19.00.07. Одеса, 2009. 249 с.
5. Міщенко М. С. Профілактика та корекція емоційного вигорання у практичних психологів. *Вісник ХНУ. Серія Психологія*. № 1150. Харків, 2015. С. 30–34.
6. Перегончук Н. В Проблема емоційної стійкості в професійній діяльності педагога. *Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України ; за ред. С. Д. Максименка. К., 2010. С. 322–331.*
7. Помиткіна Л. Проблема емоційного вигорання студентів. *Соціальна психологія*. 2008. №6. С. 97.
8. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти: Навч. посіб. К.: Міленіум, 2004. 264 с.
9. Value Conflict, Lack of Rewards, and Sense of Community as Psychosocial Risk Factors of Burnout in Communication Professionals (Press, Radio, and Television) / S. Gascón et al. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2021. Vol. 18, no. 2. P. 365. DOI: 10.3390/ijerph18020365.
10. Yıldırım Y. Kendilerine Bakan Yönlü Öğretmenlerin Mesleki Tükenmişlik Nedenlerinin İncelenmesi. *Journal of Social Research and Behavioral Sciences*. 2022. Vol. 8, no. 15. P. 43–56. DOI: 10.52096/jsrbs.8.15.4.

Інформаційні ресурси:

1. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» <https://imzo.gov.ua/>
2. Міністерство освіти і науки України. Освітній процес під час війни: проблеми та перспективи [Електронний ресурс]. URL : <https://mon.gov.ua>.
3. МОН УКРАЇНИ. Навчальні/корекційні програми <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/navchannya-ditey-u-spetsialnikh-zakladakh-osviti/osvita-ditey-z-osoblivimiosvitnimi-potrebami/navchalni-ta-korektsiyni-programi>
4. Наукова освітня платформа «Всеосвіта». <https://vseosvita.ua/webinar/inkluzivne-navcannakorekcijna-spravovanist-u-roboti-z-osobamiiz-zatrimkou-psiichnogo-rozvitku-419.html>

5. Психологічна служба закладів освіти. Кейс фахових програм. <https://psychologdcpp.in.ua/zatverjprogrami/>

Неформальна освіта:

1. <https://osvita.diia.gov.ua/>
2. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
3. <https://vseosvita.ua/>
4. <https://vumonline.ua/>
5. <https://www.ed-era.com/>

Інтернаціоналізація:

1. Репозитарії, колекції наукових ресурсів: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/repository/>
2. Відкриті освітні ресурси: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/oer/>
3. Пошукові системи: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/search-engines/>
4. Бази даних: <https://library.vnu.edu.ua/resource/prepaid-resources/databases/>